

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 11.

Z KRAKOWA DNIA 7 LUTEGO 1827 ROKU WE ŚRODĘ.

— Z Krakowa. —

Na 16tem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiej dnia 2 Stycznia 1827 r.

Assesor Seymu Soczyński przedstawił Izbie Prawodawczej potrzebę orzeczenia, czyli Relacya Kommissyi Prawodawczej w sprawie P. Leona Chwalibogowskiego zrobiona, w całej swej osnowie do Gazet podana być ma lub nie?

Marszałek Seymowy lubo uważał być atrybucyją Sekretarza Seymu, ażeby to wszystko było drukowane, co podpisem jego jest zaopatrzone, wszelako oświadczył, że od woli Izby zależy także czyli rzeczona Relacya, iak równie Obrona P. Chwalibogowskiego drukowanemi być maig.

Reprezentant Rudowski obstawał za drukowaniem tak Relacyi, iako też obrony P. Chwalibogowskiego.

Reprezentant Czerniński z uwagi, że Akt oskarżenia był drukowanym wnosil, ażeby Relacya Kommissyi łącznie z obroną P. Chwalibogowskiego drukiem ogłoszone były.

Marszałek Seymowy przedstawiając, że Relacya i obrona obszerne w Gazecie i przez długi przeciąg czasu zajęłyby miejsce, uwa-

żał za naystósowniejszy środek Senat Rządzący do oddzielnego tychże pism wydrukowania wezwać, na co Izba Prawodawcza jednomyślnie zezwoliła.

Daley Marszałek Seymu złożył Izbie Rapport o skutku odbytey Delegacyi, oznajmując, że ta na dniu wczorayszym w Imieniu Reprezentacyi Kraiowej wynurzyła naygłębsze uszanowanie dla Nayiaśniejszych Kray ten protegujących Monarchów, które mile przyiąwszy JWW. Rezydenci, do podnóżka swych Nayiaśniejszych Pandw przesłać zapewnili; równego oświadczenia uczuć dopełniła Delegacya Prezesowi Senatu, iako Naczelnikowi Rządu, z odebraniem na wzajem od tegoż życzeń dla Reprezentacyi Kraiowej.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński z powodu podniesionych przez Reprezentantów Lipczyńskiego, Soczyńskiego, X. Sołtyka i Librowskiego głosów, iakoby Senat Rządzący zmiany w Konstytucyi Trzem Nayiaśniejszym Dworom projektować miał, zapytywał się tychże Członków zkąd o powyższym kroku wiadomość maig.

Reprezentant Lipczyński w odpowiedzi oznajmił, że odgłos powszechny o ustano-

wiołam przez Senat do projektowania zmian Konstytucyi Komitecie, był powodem do utwierdzenia ich w przekonaniu, że Komitet zrobić musiał to, do czego był wyznaczony.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński gruntuąc się na tę samę pogłosce, którą Reprezentant Lipczyński przywoził, udzielił dodatkową jeszcze wiadomość Izbie, że Senat oprócz zmian Konstytucyi w głosach Reprezentantów Sztumera i Mąkolskiego w roku 1820 projektowanych, insze jeszcze do zmiany tęże dążące miał poczynić projekta.

Reprezentant Lipczyński sądził dostatecznie zapytanie Reprezentanta Kryspina Hr. Żelińskiego byż zaspokoionym, gdy sam więcej obiawił iak Izbie wiadomą byż mogło.

Reprezentant Czerniński powtarzając zaspokojenie Reprezentanta Kryspiną Hr. Żelińskiego własnym iego głosem, łączył swe zdanie z w nioskiem Reprezentanta Lipczyńskiego, że Reprezentacya nigdy ocenić nie może szczególnego Daru Wspianiałomyślności Trzech Nayiaśniejszych Protegujących Dworów to iest: Konstytucyi i żadney w tęże zmiany nieżąda.

Marszałek Seymu zaspokajając głosy Reprezentantów o zachowanie nietykalności Konstytucyi podniesione oświadczeniem, że Senat Rządzący skuteczną na uczynioną iuż w tym względzie odezwę Izby da odpowiedź, w skutek Art: 142 Statutu o Zgromadzeniach politycznych, przystąpił do wyboru 4ch urzędników poiednawszych w Sądzie Naywyższym dla rozstrzygnięcia Sprawy P. Leona Chwalibogowskiego pod tenże Sąd poddanego zasiadać mających.

Reprezentant Kryspin Hr. Żeliński żądał mieć udzieloną wiadomość o Sędziach Pokoju, którzy na ostatnim Sądzie Seymowym zasiadali.

Sekretarz Seymu na wezwanie Marszał-

ka zadosyć uczynił żądaniu Reprezentanta Kryspina Hr. Żelińskiego, oświadczaając, że ostatnią razą Delegowani Sędziowie Pokoju byli: Mateusz Kirchmayer z Okręgu I— Leon Rudowski z Okręgu III.— Jan Mieroszewski z Okręgu IV— i Woyciech Paszkowski z Okręgu V.

Reprezentant Lipczyński wnosził, ażeby trzymając się ściśle Statutu a mianowiciey Art: 142 wybor Urzędników poiednawczych z kolei toiest: którzy jeszcze do Sądu Seymowego Delegowanemi niebyli, uskutecznić.

Marszałek w odpowiedzi oznaymił, że od literalnego tłumaczenia Art: 142 Statutu, który obior takowy nie z kolei osób, lecz z kolei Okręgów dopełnionym mieć chce, odstąpić niemoże.

Reprezentant Lipczyński oświadczaając się byż przekonany, że kolei Okręgów nie osób w wyborze tym zachowana byż winna, za przyczynę zmiany tego porządku przy zwoływaniu ostatniego Sądu uważał niedopilnowanie Statutu urządzającego Zgromadzenia polityczne.

Marszałek Seymu obstaając przy zdaniu swoim przedstawiał, ażeby obior od Okręgu II który do zesłego Sądu Seymowego nienależał rozpocząć, a następuie z Okręgu III, IV, i V dopełnić.

Reprezentant Czerniński z porządku obioru przez Marszałka wskazanego uważał tę niestosowność, że P. Like będąc podowczas Sędzią Pokoju w II Okręgu, który do Sądu Naywyższego nienależał, mógłby i teraz niebyż delegowanym gdyby Okrag I do którego on nateraz Sędzią przeznaczonym został, był z kolei obiorów wypuszczonym.

Marszałek z uwagi, że Okrag II przy zwołaniu ostatniego Sądu Seymowego niemiał Re-

prezéntanta, przedstawiał potrzebę kolejnego od tegoż obiorów rozpoczęcia.

Assesor Seymu Soczyński wnosił, że co do III Okręgu też sama zachodzi okoliczność co i w Okręgu I, gdyż P. Leon Rudowski Sędzia był już delegowanym, dla czegoż przeto Okrąg III ma być nad Okrąg I przekładanym.

Reprezentant Rudowski w zabranym głosie, sądził za najdogodniejszą rzecz obior od I Okręgu rozpocząć i tak kolejno uskuteczniać.

Marszałek zasięgał oświadczenia woli Izby czyli obior od I Okręgu czy od II ma być rozpoczętym.

Izba Prawodawcza na zapytanie Marszałka i przymówienie się Reprezentanta Czernińskiego, obior rzeczony od Okręgu I inclusive do IV rozpocząć uchwaliła, tymbardziej, że Okrąg V ma już jednego z Sędziów Pokoju Reprezentanta X. Starczewskiego łosem wyciągniętego.

Po uskutecznieniu przeto tym sposobem kreskówania, a nayprzód co do Okręgu I okazało się, że

Woyciech Like miał kreszek 16

X. Teodor Sołtyk - 11

Mateusz Kirchmaier - 1

Stosownie przeto do większości głosów Marszałek Woyciecha Like za delegowanego z Okręgu I do Sądu Seymowego ogłosił.

Co do Okręgu II

Jan Librowski miał kreszek 18

X. Dzianot - 3

Bochenek - 7

większość przeto mający Jan Librowski z Okręgu II delegowanym został

Co do Okręgu III.

Jan Kanty Krzyżanowski miał kreszek 16

Franciszek Lipczyński - 11

Jan Kanty Kirchmayer - 1

Z tego przeto Okręgu Jan Kanty Krzyżanowski do Sądu Seymowego ogłoszonym został.

Co do Okręgu IV

Jan Mieroszewski miał kreszek 21

Czyżewski - 2

Franciszek Łączki - 5

Z których Jan Mieroszewski jako naywięcej kreszek mający za delegowanego do Sądu Naywyższego Seymowego przeznaczonym został.

Po dopełnionych obiorach Urzędników poiednawczych w Sądzie Seymowym zasiadać mających i po uchwale Izby, ażeby o takowych wyborach Delegowanych zawiadomić, Sekretarz Seymu odczytał nadeszły z Senatu Rządzącego Raskrypt, przesyłający projekt do Ustawy wynagradzającej gmachy Instytutowe Szpital Sgo Ducha i Akademią, za Domy tymże na użytek publiczny zajęte, zgodnie z Modyfikacyami przez Izbę Prawodawczą przedstawianemi, a przez Senat Rządzący przyjętemi, zrobiony, który z postanowienia Izby Kommissyi Prawodawczej do opinii przesłanym został.

Po czem Marszałek Posiedzenie do dnia jutrzejszego, to jest 3go Stycznia 1827 roku godziny 10 ranney solwował.

Na 17tem Posiedzeniu dnia 3 t. m. Delegowany Sędzia Pokoju Librowski z powodu umieszczenia przez Kommissyją Prawodawczą w Relacyi sprawy P. Chwalibowskiego dotyczącej się tych wyrazów: "że protokoły badawcze zawstydzają nas pasnem występków, któremi nie jeden Chwalibowski, lecz kilka osób zgwałciły porządek", żądał od Kommissyi Prawodawczej dokładniejszego tej wzmianki wyjaśnienia.

Prezydujący w tej Kommissyi w odpowiedzi oświadczył, iż celem roztrząsania sprawy był jedynie sam oskarżony P. Leon Chwalibogowski, nie mogła przeto Kommissya Prawodawcza rozważyć swoich do inszych osób

jakkolwiek rzeczywiście w protokół inkwizycji pod względem współnictwa lub ułatwienia przestępstwa znajdujących się rozpościć, a jeżeli przez sumienie Obywatelskie ogólnie o takowych nadmienić, nie mogło to jednak być powodem Kommissy, do oskarżenia ich w Izbie, skoro Senat Rządzący w Akcie oskarżenia tychże nie przedstawił; wnoszą atoli mówca by Delegowany Sędzia Pokoju Librowski myśl swoją dla zapobieżenia przestępstwu przez Prezydującego w Zgromadzeniu Senatowi Rządzącemu przedstawił.

Assesor Seymu Soczyński przedstawiając Izbie, że Art: 145 Statutu wskazuje dostateczne przepisy Sądowi Najwyższemu w postępowaniu z urzędnikiem pod Sąd poddanym; z mocy których Sąd Najwyższy znajdując w toku sprawy osoby na prawnych poszlakach obwinione, takowe Senatowi Rządzącemu celem oskarżenia tychże przedstawić mógł, wniósł zarazem by wyrok Sądu Najwyższego wszystkie osoby obejmować i drukiem ogłoszonym być mógł tym bowiem sposobem ocaloną zostanie sława tych Urzędników w Sądownictwie, którzy na podejrziwość nie zasługują.

Prezydujący w Kommissyi Prawodawczej zwracając mowę swoją do Assessora Seymu Soczyńskiego oznajmił, że winowajcy więcej są urzędnikami od nominacyi Senatu zawieszmi, wzmianka przeto o nich w Relacyi Kommissyi Prawodawczej nie nietyczy się sądownictwa, któremu raczej hołd należy oddać winien i takowego publicznie dopełnić.

Delegowany Sędzia Pokoju Librowski zadowolnionym będąc odpowiedzią Prezydującego w Kommissyi Prawodawczej, że obwinienie osób w relacyi nie dotyczy się sądownictwa, na wniosek Assessora Seymu Soczyńskiego oznajmił, iż wielki jest przedział co

do władzy między Sądem Seymowym a Sądem kassacyynym, od tego bowiem służy jeszcze Prawo udania się drogą łaski do Monarchy, gdy tymczasem od wyroku Sądu Seymowego żadne odwołanie się miejsca niema.

Co zaś do oświadczenia Prezydującego w Kommissyi Prawodawczej, jakoby tylko jedna osoba była celem roztrząsania sprawy, sądził mówca, że Kommissyia znajdując w badaniu rzeczy wykrywające się inszych osób poszlaki, mogła była opinią swą w tym względzie albo Senatowi, albo Izbie Prawodawczej przedstawić.

Assesor Seymu Soczyński objaśniając, że Sąd Najwyższy Seymowy też same niemal ma attribucye co i Sąd kassacyyny z Radą Stanu w Królestwie Polskiem, bo tak urzędnicy sądowi, iako też Administracyjni są przez też sądeni, wyroki zaś zapadłe drukiem ogłaszane być zwykły, powtarzał żądanie swoje by równie wyrok Sądu Seymowego drukowanym być mógł; dodał także mówca, że nawet urzędnicy Administracyjni na zasadzie Reskryptu Kommissyi Organizacyney pod Sąd Seymowy oddanemi być mogą.

Co do głosu Delegowanego Sędziego Pokoju Librowskiego twierdził, że równie od wyroku Sądu Najwyższego służy droga łaski do Senatu Rządzącego za poprzedniem początkowaniem tegoż Prawa przez Prezesa Senatu, tak iak od wyroku Sądu kassacyynnego odwołanie się do Monarchy ma miejsce.

Marszałek Seymu oświadczył, że troskliwość Reprezentantów zaspokoioną będzie, gdyż Sąd Najwyższy, do którego Akta sprawy przesłanemi zostaną, trzymając się prawideł Procedury przez Art: 145 Statu za obowiązującą podstawę w dochodzeniu spraw wskazane, niezaprzecznie według przepisów Prawa postąpi.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski stosownie do zrobionego na zeszłych Posiedzeniach zastrzeżenia, przedstawił Izbie Prawodawczej uwagi nad Budżetem Akademickim, między którymi domieścił, że Senat wiele pozycyi z Budżetu bez inicjatywy wypuścił, po złożeniu których do łaski, Marszałek Seymu odpowiadając, że Senat Rządzący wypuszczaając niektóre pozycje z Budżetu Akademickiego tem samem inicjatywę udzielił, Izba zaś ani Kommissyia Seymowa Skarbowa stosownie do Reskryptu Kommissyji Organizacyjney nowych pozycyji w Budżecie umieszczać niema Prawa; wskazywał najstosowniejszą drogę, ażeby uwagi Delegowanego z Akademii Pawła Czaykowskiego poprzednio Senatowi udzielonemi były.

Delegowany Sędzia Pokoju Librowski znajdując odczytane uwagi za trafiające do jego przekonania, żądał mienia na też odpowiedzi z strony Senatu przynajmniej w 3ch dniach, by Izba jeszcze nad nimi zastanowić się mogła.

Marszałek Seymu zapewnił Izbę, iż w dniu dzisiejszym uwagi te przesłane będą, i Senat spieszney odpowiedzi dać nie zaniedba.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski z powodu orzeczenia Marszałka, że wypuszczenie niektórych pozycyji z Budżetu Akademickiego stanowi tym samem inicjatywę, dopraszał się objaśnienia tego.

Marszałek Seymu w odpowiedzi oznajmił, że podobne już materyje w Izbie traktowanemi były; lecz zawsze położenie Senatu in plus lub in minus na budżecie za inicjatywę są miane.

Assesor Seymu Soczyński spostrzegając, że uwagi Delegowanego z Akademii Pawła Czaykowskiego mają na celu umieszczenie wypuszczonych z Budżetu Akademickiego po-

zycy, do czego nateraz Senat Rządzący, iako po upłynieniu 13 Sessyji inicjatywy udzielićby nie mógł, przedstawiał by uwagi rzeczzone nie do Senatu Rządzącego, lecz raczej do Kommissyji Skarbowey do urzędowego użycia przesłanemi zostały.

Marszałek Seymu w odpowiedzi oznajmił, że natenczas udzielenie inicjatywy z strony Senatu byłoby zapóźnem, gdyby wprost od niego pochodziło, tu zaś na żądanie Izby nastąpi.

Izba Prawodawcza wyż rzeczzone uwagi Senatowi przesłać uchwaliła.

Reprezentant Kryspin Hr. Żelinski przedstawił Izbie Prawodawczej potrzebę wezwania Senatu Rządzącego, ażeby dla objaśnienia wniosku Reprezentanta Lipczyńskiego do zmian w Konstytucyi przez Senat Trzem Najjaśniejszym protegującym Dworom proponowanych odnoszącego się, Senat Rządzący Akta korespondencyjne w tym przedmiocie z Weronę zasła, Izbie Prawodawczej nadesłał.

Marszałek Seymu wezwał Reprezentanta Kryspina Hr. Żelińskiego do złożenia wniosku swego na piśmie, czemu tenże Reprezentant zadosyć uczynić przyrzekł.

Prezydujący w Kommissyji Skarbowey Kacjan Florckiewicz odczytał przez też Kommissyją poczynione modyfikacye co do Summy 5973 gr. 16 przez Senat Rządzący do umorzenia, iako Inexibilia z Roku 1825/6 przedstawioney, które to modyfikacye Izba iednomyslnie przyjąwszy Senatowi przesłać postanowiła.

Sekretarz Seymu odczytał Reskrypt Senatu odpowiadający na wniosek Reprezentanta Rudowskiego i insze głosy oświadczaający, że Senatowi Rządzącemu władza obioru Zastępcy Sędziego na mocy podwóynych Kommissyji Organizacyjney Reskryptów z dnia 2 i 21 Maia 1817 roku wydanych służy.

Assesor Seymu Soczyński sądził Reskrypt Senatu być niezaspakajającym Reprezentacyi, gdyż obiór Sędziów i Zastępców tychże, z ustawy Konstytucyjney późnieny od Reskryptów Kommissyi Organizacyjney ogłoszoney, jest atrybucyą Izby, a obiór Assesorów i Zastępców tym niewłaściwszy, że Konstytucya żadney o tego rodzaju urzędnikach nie czyni wzmianki, dla tego wnosil mowca, że przy poprzednich wnioskach swoich obstaie.

Reprezentant Kadłubowski z rozbioru art: 15 Konstytucyi dozwalającego obioru Sędziów na przypadek wakansu, udowadniał Prawo służące Izbie do wyboru Zastępców Sędziogo na przypadek potrzeby.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski przedstawiał, że w doysciu rzeczywistego ducha art: 15 Konstytucyi przez Reprezentanta Kadłubowskiego wspomnionego, wypada wprzód wytłómaczyć art: 19 teyże Konstytucyi, który jest w tym względzie stanowczym.

Marszałek w odpowiedzi Reprezentantowi Kadłubowskiemu oznaymił, że w całej Konstytucyi nieznayduie się wzmianka o prawie służącym Izbie do wyboru Zastępców, Senat zaś ma prawo ich wyboru, gdy z porządku Sędziowie I. Instancyi zastępują Sędziów Appellac., Assesorowie Sędziów I. Instancyi, a w miejsce tych Senat z Kandydatów przez Gminy wybranych Zastępców nominuje.

Reprezentant Lipczyński oświadczając, że Senat Reskryptem swym odpowiedział na jedną tylko kategorię, komu służy prawo obioru Zastępców, co zaś do drugiej dla czego w roku przeszłym powoławszy sam Senat przez Sąd Appellacyjny P. Rudowskiego do zastępstwa późnieny go odwołał, żadney nieuczynił wzmianki, wskazywał potrzebę, ażeby Senat okoliczność tę objaśnił.

Assesor Seymu Soczyński obstawał przy

wniosku swoim, gdyż Reskrypt Kommissyi Organizacyjney na którym Senat gruntuie możność obioru Zastępcy Sędziogo ieszcze przed ogłoszeniem Konstytucyi, która nas tylko obowięzuie wydanym został.

Marszałek Seymu oznaymując, że Senat Rządzący w Reskrypcie swym Prawo do obioru Zastępców sobie służące Reskryptami Kommissyi Organizacyjney udowodnił, oznaymił, że jeżeli na którą kategorię Izby nie odpowiedział, gdy oto żądanie na piśmie złożonym zostanie, takowe Senatowi przesłanym będzie.

Delegowany z Kapituły X. Teodor Sołtyk uważał niemożność wybierania urzędników do Sądownictwa przez Senat, gdyż tenże takich kwalifikacyi, jakie do posady Sędziogo są przywiązane od nich nie wymaga.

Assesor Seymu Soczyński wskazywał potrzebę przesłania Senatowi odezwy Izby o objaśnienie, na czem opiera prawo wyboru, gdy Reskrypt Kommissyi przez późnieny ogłoszoną Konstytucyją w mocy swej jest osłabionym, w tym przeto względzie wniosek na piśmie na przyszłe posiedzenie złożyć oświadczył.

Marszałek Seymu oświadczył, że Reprezentacya wybiera Sędziów z mocy Art: 10 Konstytucyi, mianowanie zaś niższych Urzędników iakimi są Assesorowie w moc Art: 18 należy do Senatu za poprzedniem przedstawieniem Prezesa Sądu Appellacyjnego.

Delegowany Senator Karol Soczyński twierdził, że Senat w niczem niewłącza Atrybucyom Izby Prawodawczej, gdy zastępców o których rzecz się toczy niewybiera, tylko z wybranych już przez Gminy Kandydatów stósonnie do Reskryptu Kommissyi Organizacyjney nominuje.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski uważał rzecz naywięcey o to się toczyć,

przy kim jest władza Prawodawcza, lecz jeżeli Senat jak oświadcza wybiera zastępców z Kandydatów przez Gminy przedstawionych i w należną Kwalifikacyą Art. 19 Konstytucyi zaopatrzonych, zapewne na krokby nie pominął i z kolei Kandydatów do zastępstwa by powoływał.

Reprezentant Czerniński z uwagi, że Sądownictwo jest niepodległe i obior Sędziów do Izby należy, był przeciwnym obiorowi Assesorów, którzy nawet przez Kommissyą Kwalifikacyjną nieprzechodzą.

Assesor Seymu Soczyński do poprzednich wniosków swoich dodał, że Senat z Kandydatów przez Izbę za Kwalifikujących się na urząd Sędziego uznanych, nie do zastępstwa Sędziego lecz Assesora wybiera, co jest rzeczą niewłaściwą.

Reprezentant Czerniński obstawał, żeby niebyło w Sądownictwie Nazwiska Assesorów bo o tych Konstytucya niewzmianknie.

Marszałek Seymu utrzymywał Posady Assesorów byż postanowieniem Kommissyi Organizacyiney, zmiana tych przeto do Izby należeć niemoże.

Reprezentant Czerniński nieubliżając zdatości na teraz przy Trybunale będącego Assesora, ieszcze przez Kommissyą Organizacyiną nominowanego, wnosil ażeby go od posady nieusuwać lecz raczy Sędzią zrobić, ażeby tym sposobem nazwisko Assesorów w Sądownictwie zaginęło.

Reprezentant Kadłubowski przedstawił, że Kommissyą Organizacyina dwóch tylko Assesorów przy Trybunale postanowiła, Senat zaś nominował trzech, z których nawet Kwalifikacva jednego do Urzędu Sędziego przez Izbę uznana niebyła.

Delegowany Senator Soczyński przedstawiając Izbie, że Senat Rządzący postępować swoje nie na domniemaniu lecz na wyra-

żnych przepisach gruntuie, nieuważał iakby inaczej postępować miał i w tym względzie żądał wskazania stosowniejszego sposobu.

Reprezentant Rudowski w odpowiedzi Delegowanemu z Senatu Soczyńskiemu oznaymił, że Senat o sposobie postępowania w obiorach Zastępcy mieć będzie wiadomość, byle tylko Izbie Reskrypt Swój z roku 1821 nadesłał.

Reprezentant Peszka wniósł do Izby Reprezentacyiney prośbę X. Jozefa Marczyka byłego Proboszcza Parafii Sgo Mikołaja, o wymierzenie mu sprawiedliwości, odczytanie którey do przyszłego posiedzenia wstrzymanem zostało.

Po czem Marszałek na żądanie Kommissyi Skarbowey Sessyą do dnia poiutrzezszego, to jest 5 Stycznia 1827 roku godziny 10 ranney odroczył.

Jacek Księżarski
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 31 Stycznia.

Przybyło do Warszawy 25 Anglików, którzy użyci będą do stawiania machin Rządowych w górnictwie kraiozem.

JW. Tatyszczew, Małżonka Ambassadora Cesarsko - Rossyyskiego przy Dworze Wiedeńskim, przybyła dnia 28 b. m. do tu-teyszey stolicy.

W dniu 1 Lutego r. b. o godzinie 10 rano w miejscu posiedzeń Dyrekcyi Główneey Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego stósownie do Artykułu 162 Prawa Seymowego, Dyrekcyia Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Komitetowi tegoż Towarzystwa pod prezydencyją JO. Xięcia Ministra Prezydującego w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu, zdawać będzie sprawę publicznie ze swoich dotychczasowych czynności.

Przykładne ukaranie straconey przed kilku laty Maryanny Rozmuszewskiej za zamordowanie swej Pani, nie wstrzymało zupełnie służących od dopuszczania się tego rodzaju zbrodni. — W Sobotę dnia 27 b. m. w wieczór o godzinie 8mej znaleziono w własnym mieszkaniu zamordowaną niejaką Panią Kastygową. Chwila dokonanego morderstwa wiadoma nie była, bo mąż zabitey obowiązami służby gdzieindziej zajęty, wieczorem dopiero wróciwszy do domu odkrył spełnioną na osobie żony zbrodnią. Podejrzenie padało na służącą Maryannę Janachowską z rodziców Standuskę, która tegoż dnia od rana widziana w domu nie była. Przedewzięte poszukiwania wskazały poślakę, że służąca ta opuściła Warszawę, i za Rogatkami Jerozolimskimi udała się. Wysłano w pogon za nią osoby, potrafiły ująć ją o kilka mil od Warszawy, a sprowadzona przyznała, że w Sobotę z rana o godzinie 4tej Panią swą trzykrotnem cięciem siekierą w głowę, zamordowała. Oddana jest w ręce sprawiedliwości, dla wymierzenia zasłużonej kary.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.

Przedający żądają zł: — gr: —

Kupujący dają. — 76. — 15.

Istotnie nie przedano.

W Warszawie d. 29 Stycznia 1827 r.

F. H. Schaber. S. G. K. W.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta zł. Pol. od 11 i pół do 13 i pół. Pszenicy od 14 do 20. — Jęczmienia od 10 do 14. — Owsa od 8 i gr. 10 do 9 i pół. — Siana furę jednokonną od 16 do 20, parokonną od 26 do 29. — Słomy furę zwykłą od 6 i pół do 7.

Z Petersburga d. 1 Stycznia D. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dziś z rana z powodu Nowego Roku, święta, do którego łączył się obchód rocznicy Urodzin J. C. M. Wielkiej Xiężny Heleny, Dwór, Ministrowie, Osoby znakomitsze płci obojczy przedstawione, Jenerałowie i Officerowie Gwardyi i Wojska, zgromadzili się w pałacu zimowym na Mszą S. i mieli honor złożyć swoje powinszowania Najjaśniejszemu Cesarstwu Ichmość, jako też J. C. M. Wielkiej Xiężnie Helenie. Wieczorem stolica była oświecona.

Feldmarszałek Hrabia Wittgenstein, naczelny Wódz drugiej armii, i Xiążę Chowański Jenerał Gubernator Białoruski, przybyli do tutejszey stolicy.

— Dnia 2. —

Wczorajsza Maskarada u Dworu w wspańiały sali pałacu Tauryckiego, przewyższyła zachwycający bal, wydany tu przez Xięcia Taurydy, dla Mądrej Monarchini Polnocy. Ponieważ, prócz Rossyjskich ubiorów, dozwolone były i inne; rozmaitość przeto ich, czyniła to zebranie daleko świetniejszym, od zwyczajnych maskarad u Dworu dnia 1 Stycznia.

Najjaśniejszy Cesarz i Najjaśniejsza Cesarzowa Alexandra Fedorowna weszli do sali o godzinie 8 wieczorem; o 11tej zaczęli mieć wieszczkę, po której znów zaszczylicili zebranie swoją przytomnością.

— Dnia 3. —

P. de Vizthum, Szambelan Wielkiego Xcia Sasko-Weymarskiego, przybył do tutejszey stolicy.

Rzeczywisty Rada Stanu Storch, członek Cesarzkiej Akademii nauk w Petersburgu, mianowany został Kawalerem orderu S. Anny 1wszey klasy.

Przez rozkaz pod d. 28 Grudnia, były Pułkownik Bartenew, mianowany został Radcą Kollegialnym, i przeznaczony do zostawiania przy archiwach Moskiewskich Państwa Kollegium spraw zagranicznych.

DODATEK DO N^{ro} 11. GAZETY KRAKOWSKIEJ

z KRAKOWA DNIA 7 LUTEGO 1827 ROKU WE SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduki na 0°	Therm: czyli stop:izm i ciepła	Higro- metr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
Luty	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 3, 647	— 1. 2	84	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	Snieg.
12	„ 5, 787	— 2. 5	76	„ średni	„	„
3. 3	„ 6, 798	— 2. 9	76	„ mocny	„	
9	„ 8, 845	— 4. 4	74	„ „	„	
7	27 10, 871	— 8. 3	80	Połud: Ws: średni	Pogoda z Chmur:	
4. 12	„ 11, 775	— 3. 1	74	Wschodni słaby	Pogoda	
3	„ 11, 768	— 3. 1	74	„ „	„	
9	28 0, 429	— 9. 8	80	„ „	„	
7	28 0, 027	— 13. 8	81	Półn: Za: średni	Pogoda z Chmur:	
5. 12	27 11, 415	— 7. 5	74	„ „	„	
3	„ 10, 771	— 4. 4	72	„ słaby	„	
9	„ 9, 829	— 5. 5	77	Zachodni mocny	Pochmurno	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Paryża d. 22 Stycznia.

Na giełdzie ostatniey mówiono, że goniec z Wiednia przywiózł ważne polityczne doniesienia.

W ostatnią Sobotę po żałobnym nabożeństwie za ś. p. Króla Ludwika XVI w Kościele S. Dyonizego, gdy Xzę Talleyrand wychodził z Kościoła, napadnięty został

przez człowieka, który go kilka razy pięścią w twarz uderzył i na ziemię powalił. Krótko przed tem zdarzeniem Delfin przeszedł z Xięciem Luxembourg około Xcia Talleyranda. Jenerał Gründler znajdował się o dwa kroki od tego zdarzenia i pochwycił zaraz złoczyńcę. Jest to ten sam Maubreuil, który w roku 1814 obwiniony był o wykra-

żenie dyamentów Królowey Westfalskiej. Nie znaleziono przy nim żadnych zaboyczych narzędzi, i oświadczył, iż chciał się tylko zemścić za swój i swej rodziny honor. Onegday musiano Xciu dwa razy krwi upuścić, i zdarzenie to może mieć szkodliwy wpływ na jego bardzo już osłabionę zdrowie. Odwiedzili go liczni jego przyjaciele i nawet Xżę Orleanu. Król posłał do niego pierwszego swojego Chirurga (Barona Dupuytren.) Wczoray nie znajdował się już Xżę w niebezpieczeństwie. Gdy Maubreuilą prowadzono do więzienia, mówił: "teraz muszą mnie przecież wysłuchać i będzie mi wolno mówić, na ówczas dowie się Francya całej prawdy i prawdziwi winowaycy poznaniem zostaną.,, Maubreuil ma 46 lat i nie zdaie się bydź przy zupełnym rozumie.

Mieszkający w Departamencie Niższego Renu odstawienni woyskowi, którzy są członkami Legii honorowey podali znowu dnia 31 Grudnia Wielkiemu Kanclerzowi orderu Legii prośbę o wypłatę zaległej ich pensyi od roku 4814 do 1820.

Akademia umiejętności w Lionie postanowiła dnia 16 b. m. podać Królowi prośbę przeciw nowey ustawie względem druków. Tuteysza Izba handlowa poda Królowi podobną prośbę. P. Terneaux podał takowąż Izbie Parów. Zecerowie i Drukarze różnych Drukarni w Strazburgu przesłali członkom Izby Deputowanych w tymże przedmiocie prośbę, w której wyrazili: " Z miasta, które pyszni się bydź kolebką sztuki drukarskiej, zanosimy do Was nayspokorniejszą prośbę: nowy projekt do ustawy względem druków grozi naysiękniejszey odnodze przemysłu Francuzkiego, handlowi xięgarskiemu i drukarniom, śmiertelnym cieniem. Strazburg, niegdy tak bogaty, poniosł niejedną już klęskę; patrzak na uchodzące za

granice swoje rękodzieła, wraz z przywiązanemi do nich kapitałami. Maż takż los spotkać jego xięgarski handel i drukarnie? Odrzućcie więc projekt, który z ubożyłby Francyją i zakaleł był niemiejszego wieku.,,

Z Lizbony d. 6 Stycznia.

Obie Izby są już urządzone; na posiedzeniu dnia 4 Izba deputowanych przyjęła projekt względem listy cywilney i pomnożenia Rady stanu 9 członkami.

Biskup Bei, który nie zasiadał na przeszłorocznych posiedzeniach w Izbie Parów, zasiadł w niej dnia 3 po wykonaniu przysięgi na konstytucyją.

W woysku naszym nastąpiły liczne posunięcia: Jenerałowie majorowie Angeia, Stubb (w Oporto) Visson de Beira i Baron Albufeira zostali jenerałami porucznikami, i t. d. Pewną iest rzeczą, iż woysko Portugalskie inaczey będzie urządzone i Marszałek Beresford otrzyma nad niem naczelne dowództwo.

Mówię, iż Trigoze będzie znowu Ministrem spraw wewnętrznych.

Wczoray Poseł Angielski rozmawiał znowu z Hiszpańskim, i sądzą, iż czynił mu nowe przełożenia względem postępowania Hiszpanii.

Artyleryia i inne potrzeby woienne, które Anglicy na ląd wysadzili, są daleko znaczniejsze, niżeli samo pokonanie rokoszanów wymaga. Wylądowano samych polowych dział 76. Woyska Angielskie idą na osady do Elvas i do twierdzy S. Joao de Fox w Porto.

W teatrze S. Karola dane dziś będzie wystawienie na obchód przybycia Anglików.

Od kilku dni nie ogłoszono żadnych doniesień od woyska. Słychać tylko, iż Jenerałowie konstytucyjni niedaleko od roko-

szanów stoją. Jenerał Claudino przybył dnia 28 Grudnia do Viseu, które miasto tegoż rana prokoszanie opuścili. Hr. Villafior powołał Pułkownika Pinto, dowodcę w Koimbrze do Murcelli; Margr. Chaves przeszedł za rzekę Mondego, i Villafior postanowił zabronić mu przejścia przez Murcella, która leży o 5 godzin drogi od Koimbrzy, a 45 od Lizbony; zdaje się więc, że Chaves miał zamiysł udania się prosto na stolicę.

Z Madrytu d. 13 Stycznia.

Dnia 8go b. m. nadzwyczajny goniec z Paryża przywiózł tu rozkaz brygadzie Szwaycarów do odciagnienia. Od wniýsicia tu Xcia Angouleme w r. 1823 żadne zdarzenie i nawet powstanie Bessieresa nie zrobiło tu żywszego i powszechniejszego wrażenia nad ten rozkaz. Tak konstytucyoniści, iak rojalści cieszą się z odeýsicia Francuzkiej tey gwardyi; lecz oba stronnictwa z oddzielnych względów. — Mówią, że Król pragnął zatrzymania Szwaycarów, i że nawet pobiegł do Paryża goniec z własnoręcznym listem Króla do Monarchy Francuzkiego. Rada Ministrów względem tego przedmiotu trwała 5 godzin. Ostatni oddział Szwaycarów odciągnie dnia 18. Spodziewać się zatem należy, iż po ustąpieniu Szwaycarów ułani gwardyi Królewskiej i 5ty pułk lekkiej piechoty nie udadzą się z Madrytu do woyska obserwacyjnego. — Dnia 15 Dwór przeniesie się do Pardo.

Posel Angielski zaniósł formalne uzalenie przeciw Gubernatorowi Ciudad-Rodrigo, że dnia 1 Stycznia Margr. Chaves wydał 10 dział z wszystkimi potrzebami.

Banda z 400 konstytucyonistów, która utworzyła się w okolicy Lucena, została przez ochotników Królewskich rozpedzona. — W Ronisreda, o 27 godzin od Madrytu, ro-

jalści i konstytucyoniści stoczyli z sobą bitwę, przyczem z obu stron 10 ludzi zginęło.

Od granic Tuneckich d. 14 Stycznia.

Podług doniesień z Korfu naczelny Lord Kommissarz połączonych wysp Jońskich, P. Fryderyk Adam, powrócił tam z przedsięwziętej do Anglii podróży w pożądanym stanie zdrowia i powitany został z należącemi się mu honorami.

Jenerał Karaiskaki w liście pod dniami 7 Grudnia r. z. z głównej swej kwater w Arachosa do Jenerała Dukas w Napioti di Romania wyraża: Po ucieraniu się przez dni 20 z nieprzyacielem pod Dobrena, przyczem zabiliśmy znaczną liczbę nieprzyaciół, lecz zginął także waleczny nasz brat Jenerał Danaki, udało nam się zanićnąć nieprzyaciela w wieżach Dobreny. Dnia 17 tegoż miesiąca udaliśmy się w dalszą drogę i przybyliśmy dnia 18 do Distoma, zkąd wysłaliśmy Jenerałów Garoki, Griwa i Georgaki z 400 Indzi, dla zajęcia stanowiska w Arachosa. Tegoż dnia przybyliśmy tam wszyscy. Walka z nieprzyacielem trwała przeszło 5 godzin, w której zabiliśmy ich znaczną liczbę. Reszta cofnęła się na niedostępną skałę; ale nie mając wody, chleba i amunicyi, zrobiła dziś po 7 dniach o godzinie 3 z południa ztamtąd wycieczkę. My trzymając wszystkie wąwozy osadzone zabilśmy przeszło 1300 nieprzyaciół. Pomiędzy temi znajdowali się Kiachoi-Bey (naczelnik głównego sztabu), sławny Busta-Bey, Kargo-Eli-Bey i brat Bana Lewanii. Zabraliśmy znaczną liczbę jeńców i wszyscy uzyskali bogatą zdobycz w kosztownej broni i sukniach. Ciesz się, kochany bracie; część naszej oyczyzny, zachodnia Grecya, jest teraz zupełnie od nieprzyaciela oswobodzona, i co większa, wybor Albańskich wojowników zginął w tych dniach.

Doniesienia z Kastrys, dawnego Hermionu, pod dniami 5 Grudnia r. opiewają, że Ibrahim Basza pod działami Napioti di Romania zabrał 10,000 osób; były to nieszczęśliwe rodziny uszłe z Kalamata, Trypolizy i innych miejsc przez Ibrahima zajętych, które od roku przed bramami tey twierdzy obozowały i od roku nie otrzymały pozwolenia wniýsicia do miasta.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, dnia 8 Lutego r. b. daną będzie Wielka Komedia w 4 aktach, napisana przez JP. Cyglera: *Ton Wielkiego Świata i dobre serce.*

Z powodu nieprzewidzianego wypadku Opera *Krasnodywa Krolowa Dniestru*, czyli *Śmierć Świetochny*, ogłoszona na dzień 6 t. m. na benefis Szymona Niedzielskiego, daną będzie w Piątek dnia 9 Lutego 1827 r.

W Niedzielę zaś dnia 11go b. m. daną będzie w Sali przy Teatrze Narodowym **WIELKA REDUTA** czyli *Bal Maskowy.*

LOTERYJA KRAIOWA.

W 228 Ciągnięciu dnia 7go Lutego r. 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numery następujące:

27. 45. 66. 40. 79.

Przyszłe 229 Ciągnięcie dnia 14 Lutego 1827 r. przpada.

Dnia 5 i 6 Lutego 1827 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
— Pszenicy	13 —	12 —	11 —	10 —
— Żyta	10 15	9 15	9 —	8 15
— Jęczmienia	10 —	9 20	9 —	8 24
— Grochu	16 —	15 —	14 —	13 —
— Owsa	7 15	7 —	6 24	— —
— Jagieł	18 —	17 —	16 —	15 —
— Rzepaku	21 —	20 —	19 —	18 —

UWADOMIENIE LITERACKIE.

Staraniem przyjaciela cierpiącej ludzkości, z francuzkiego języka wytlómaczone i kosztem jego świeżo teraz wydane dziełko pod tytułem: *O Podag ze i R matuzmach, wytek z d świadczeń i wypanków w gładem leczenia tych chorob, przez A. A. Cadet-de Vaux* — W Krakowie w drukarni Józefa Mateckiego 1826, — sprzedaje się w Księgarniach Krakowskich Ambr. Grabowskiego, Józefa Mateckiego i Rudolfa Kocha, ex em l. po złp. 2.

Druk piękny, i bardzo dobry papier, porównane z niską ceną tego dziełka, wykazują że wydawca żadney korzyści nie miał na

celu, i jedynie tylko cierpiącym wszelkiego stanu przysłużyć się chciał.

LEKARSTWO

Na *piersiową chorobę, suchoty zwyyczajne i płucowe, konsumpcyją, osłabienie i spadanie z ciała.*

To jedyne przeciw powyższem okropnem chorobom doświadczone lekarstwo, które nie jednemu od wielu lat cierpiącemu nieznosne boleści, przyniosło ulgę, i nawet opuszczonych od najsławniejszych Lekarzów nieraz do zdrowia przywróciło, składa się z kosztownych roślin wyciągniętego trunku, którego flaszka, wraz z informującym uwiadomieniem kosztuje ważny dukat holenderski.

Wybornego tego trunku dostać jedynie można w kommissie u Notaryusza i Kommissanta P. Fryderyka Wintler w Hamburgu na Schuler pod N. 463.

Zagranicznych uprasza się, aby obstackunkli swoje posełali z opłatą pocztą i oprócz tego dołączyli za każdą flaszkę po Złp. 2 i cokolwiek na upakowanie, poczem zaraz wysłanie nastąpi.

Pacyenci, u których choroba nie jest jeszcze od kilku lat zakorzenioną, mają dosyć jednę flaszkę. Inni zaś potrzebiu 3 do 4 flaszek do wyżycia aż do zupełnego wyzdrowienia. — Tuteysze, iako też znane Kommissantowi zagraniczne osoby, nie zapłacą lekarstwa aż po zupełnem wyzdrowieniu.

Owce w najlepszym gatunku do sprzedania.

W Dobrach Kazimierz i Groebnik niedaleko od Leobschütz w górnym Szlązku Pruskim, do Radzcy tajnego Finansowego w Prittwitz należących, znajduje się owczarnia z czystego Elektoralnego zarodku, nie zaś z owiec Negretti zwanych pochodząca, a zatem najlepszego Saskich owiec gatunku. Wełna z nich już od lat siedmiu częścią w Lipsku w handlu P. Anger, częścią w Bernie w domu P. Auspitz od 120 do 160 Talarów ceniar, statecznie płaconą była: tak, iż w przecięciu z tych lat, ceniar po 140 Talarów wypada. Na rok bieżący 1827 cena maciołek na dwa dukaty bez wełny, na trzy z wełną, zniża się. Stadnik zaś i Skopy w proporcji sprzedawanemi będą. Chcący nabyć, mają się udać do Pana Inspektora *Rindfleisch* w Kazimierzu przy Leobschütz, zamieszkałego.